

BELEIDSPLAN 2024-2026 ZORGRAAD ELZ PANACEA

Samen op de eerste lijn, vanuit zorg voor de burger

Zorgraad met ambitie

De ambitie van zorgraad ELZ Panacea is de afstemming en samenwerking in de eerste lijn te optimaliseren. We willen versnippering tegengaan en bruggen bouwen tussen de gezondheids-en welzijnswerkers en partners, zodat er een kwaliteitsvolle, doelgerichte en geïntegreerde zorg ontstaat.

**EERSTELIJNSZONE
PANACEA**

Inhoud

1	Inleiding	2
2	Executive Summary	3
3	Context en omgevingsanalyse.....	4
3.1	Bevolkingskenmerken	4
3.2	Het aanbod van zorg en welzijn	5
3.3	Knelpunten en uitdagingen.....	5
3.4	Sterktes.....	6
4	Missie, visie en waarden	7
4.1	Missie.....	7
4.2	Visie.....	7
4.3	Centrale waarden en principes binnen zorgraad ELZ Panacea.....	7
5	Strategische en operationele doelen m.b.t. werking en governance vzw	9
	SD 1 – Zorgraad ELZ Panacea is een open organisatie waarbij partners zich betrokken voelen.....	9
	SD 2 – Zorgraad ELZ Panacea is een efficiënt en goed bestuurde vzw	12
6	Strategische en operationele doelstellingen m.b.t. inhoudelijke projecten.....	14
	SD 3 Zorgraad ELZ Panacea draagt bij tot het verbeteren van gezondheid en welzijn van zijn burgers.....	15
	SD 4 Zorgraad ELZ staat voor samenwerking.....	19
	SD 5 Zorgraad ELZ Panacea stelt de burger en zijn noden centraal.....	21
7	Besluit	24

1 Inleiding

Eerstelijnszone Panacea vzw is sinds juli 2020 erkend en gefinancierd door de Vlaamse overheid. Zorgraad ELZ Panacea is een samenwerkingsverband binnen de geografische afbakening Eerstelijnszone Panacea met daarin de stad Zottegem de gemeenten Brake, Herzele, Lierde, Oosterzele en tenslotte Sint-Lievens-Houtem.

De ambitie van zorgraad ELZ Panacea is de afstemming en samenwerking in de eerste lijn te optimaliseren. We willen versnippering tegengaan en bruggen bouwen tussen de gezondheids- en welzijnsactoren en partners, zodat er een kwaliteitsvolle, doelgerichte en geïntegreerde zorg ontstaat.

Om dit te bereiken werken partners uit welzijn, gezondheid en lokaal beleid, samen met vertegenwoordigers van personen met een zorg- en/of ondersteuningsnood, als evenwaardige partners een beleid voor de regio uit.

Op 1 januari 2025 beginnen de zorgraden na een hervormingstraject slagkrachtige zorgraden aan een nieuw verhaal. In dit beleidsplan bereiden we ons dan ook voor op deze toekomst. We hebben dit moment ook aangegrepen om te herbronnen na woelige COVID-19 jaren en stil te staan bij wie we verder willen zijn en wat we willen doen.

Vanuit de decretale opdracht werden door de Vlaamse Overheid alvast enkele kernopdrachten voor de zorgraden vastgelegd:

1. De organisatie en het aanbod van kwaliteitsvolle zorg en ondersteuning afstemmen op de zorg- en ondersteuningsvragen, zoals vastgesteld op bevolkingsniveau binnen het werkgebied van de zorgraad;
2. De ondersteuning van het lokale sociaal beleid;
3. Zorgaanbieders ondersteunen bij de organisatie van kwaliteitsvolle en geïntegreerde zorg en ondersteuning van de personen met een zorg- en ondersteuningsvraag;
4. Meewerken aan de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen en beleidsdoelstellingen.

Met dit voorliggende beleidsplan wil zorgraad ELZ Panacea alle partners inzage geven in haar plannen en ambities voor de komende periode.

In het plan voor deze beleidsperiode (2024-2026) werden 5 strategische doelstellingen vastgelegd, die samen met een jaaractieplan en de jaarverslagen als monitorinstrument zullen gebruikt worden voor de werking van de Zorgraad:

SAMEN op de eerste lijn, vanuit ZORG voor de BURGER.

2 Executive Summary

In dit beleidsplan schetsen we in eerste instantie de specifieke kenmerken van de Eerstelijnszone Panacea. We werpen een blik op de 6 gemeenten en hun inwoners, op het bestaande aanbod en op reeds bestaande samenwerkingsverbanden. We benoemen sterktes en opportuniteiten, maar ook zwaktes en bedreigingen.

Vervolgens schetsen we de ambitie van de zorgraad, aan de hand van de missie en visie voor de organisatie. We omschrijven de waarden en het verwachte gedrag gekoppeld aan deze waarden.

Tot slot definiëren we 5 strategische doelstellingen, met daaraan gekoppeld ook operationele doelstellingen.

Dit beleidsplan is het resultaat van een bottom-up, participatief traject waarin we via verschillende fora een breed veld aan partners en actoren hebben betrokken en beraagd. Via diverse bijeenkomsten werd op een actieve manier niet alleen input verzameld, maar ook steeds dieper ingegaan op de verkregen input;

- Er werd met 70 actoren uit zorg en welzijn een SWOT-analyse gemaakt, ter voorbereiding van de omgevingsanalyse.
- We maakten samen met het Bestuursorgaan een evaluatie van de vorige beleidsperiode, om vervolgens na te gaan waar we ook de komende tijd verder willen blijven op inzetten. Deze input leidde tot een zeer breed overzicht van te behouden en te versterken zaken in de regio.
- Er werd een Forum georganiseerd waar we aan diverse actoren uit zorg en welzijn de omgevingsanalyse voorlegden, om vervolgens de denkoefening te maken: "Waar kunnen we in de Eerstelijnszone Panacea best prioritair werk van maken, waar moeten we echt mee aan de slag?"
- Tezelfdertijd werd binnen het Bestuursorgaan gewerkt aan een update van de missie en visie voor zorgraad ELZ Panacea. De vorige was eerder uitgebreid en moeilijk te vatten, we wilden dat de missie en visie korter en krachtiger en daardoor ook meer bruikbaar zouden worden.
- Er wordt vanuit het bestuursorgaan een 'Veranderteam 2.0' opgericht, dat zich er over buigt het hervormingstraject 'slagkrachtige zorgraden' in de praktijk om te zetten voor onze regio.
- Het voorbije jaar gingen we ten slotte ook van start met een Burgerplatform.

De strategische doelstellingen, vastgelegd in het beleidsplan, zullen samen met het jaarplan en de jaarverslagen als continue monitorinstrument dienen voor de werking van zorgraad ELZ Panacea.

We streven er in deze beleidsperiode naar dat zorgraad ELZ Panacea

- een open organisatie is, waarbij partners zich betrokken voelen;
- een goed en efficiënt bestuurde vzw is;
- bijdraagt aan de gezondheid en het welzijn van zijn burger;
- staat voor samenwerking;
- de burger en zijn noden centraal stelt.

3 Context en omgevingsanalyse

In 2022 hebben we een omgevingsanalyse gemaakt voor de regio. We hebben ons daarbij gebaseerd op data die we ter beschikking hadden vanuit verschillende bronnen en op een bevraging van de partners uit de Eerstelijnszone Panacea.

De kernindicatoren die geselecteerd werden voor dit rapport zijn: demografische gegevens, sociaaleconomische ontwikkelingen, sociaal-culturele ontwikkelingen, technologische ontwikkelingen, ecologische ontwikkelingen en politieke ontwikkelingen.

Hieronder worden de meest opvallende inzichten samengevat.

3.1 Bevolkingskenmerken

- Eerstelijnszone Panacea is een regio met een **landelijk karakter**, de bevolkingsdichtheid ligt lager dan deze van het Vlaams Gewest.
- Gemiddeld genomen is het aantal inwoners met een **niet-Belgische nationaliteit of herkomst** niet hoger dan in het Vlaams Gewest maar is er wel een opmerkelijke stijging merkbaar. Deze stijging is het grootst in Zottegem en Herzele.
- De **grijze druk** is hoger dan gemiddeld, er zijn relatief meer ouderen in verhouding tot de 20 tot 64-jarigen.
- De **familiale zorgindex** is ook hoger dan deze in het Vlaams Gewest. Dit wil zeggen dat er in de regio veel hoogbejaarden zijn in verhouding tot de bevolking die er normaliter zorg moet dragen.
- Er is een sterke stijging merkbaar van het aandeel jongeren met een verhoogde tegemoetkoming. Het aandeel ouderen met een inkomensgarantie neemt daarentegen af. De **armoede** bij jongeren en de actieve bevolking neemt in de regio dus toe, terwijl de armoede bij ouderen stilaan afneemt.
- In de regio is er een hoger dan gemiddeld aantal **ouderen dat alleen woont** en ook het aantal mensen met het statuut van een **chronisch ziekte** hoger ligt dan het gemiddelde.

- Op vlak van preventieve maatregelen zijn er geen opvallende conclusies te trekken, behalve dat er minder mensen dan gemiddeld naar de tandarts gaan.
- De **kansarmoede-index** is gemiddeld genomen niet heel erg opvallend, maar de stijging is wel heel opvallend, en dit vooral in Zottegem. Dit is een aspect waar zeker aandacht zal moeten op gevestigd worden de komende periode.

3.2 Het aanbod van zorg en welzijn

- Geografisch situeert Eerstelijnszone Panacea zich in het Zuiden van de provincie Oost-Vlaanderen. De regio bevat geen centrumsteden of sluit er ook niet nauw bij aan. Deze ligging brengt een aantal bijzondere kenmerken met zich mee die maken dat er **weinig zorgaanbod** is op het grondgebied en de verbondenheid met het zorg- en welzijnsbeleid van Gent en Aalst beperkt is.
- Binnen de regio is er slechts een beperkt aanbod van meer gespecialiseerde zorg op het eigen grondgebied.
- Ook wat betreft de zelfstandige aanbieders van zorg en welzijn in onze zone, zijn er heel wat noden. Zo zijn er zeer **lange wachtlijsten** voor **psychologen**, en vooral voor die werken met kinderen en jongeren .
- Het aanbod aan **sociale woningen** in de regio is erg klein, terwijl het aantal personen dat ingeschreven is op een wachtlijst hoger is dan gemiddeld.
- Het **kinderopvangaanbod** is niet toereikend in onze regio en ligt ook lager dan het Vlaams gemiddelde. Er is slechts voor 38,1% van de 0-2 jarigen een opvangplaats beschikbaar. Het voorbije jaar zijn er verschillende kinderdagverblijven gestopt, waardoor dit probleem nog gegroeid is.

3.3 Knelpunten en uitdagingen

- Er is sprake van **lange wachtlijsten** bij verschillende zorginstanties.
- Het **zorgaanbod** is heel **versnipperd**. Zowel patiënt als zorgverlener zien dikwijls het bos niet meer door de bomen.
- Vooral in de psychosociale hulpverlening, acut én chronisch, zorgen deze wachtlijsten voor grote uitdagingen. Ook binnen de oppas voor zorgbehoevenden, de opvang voor kinderen met een beperking en de reguliere kinderopvang zorgen de lange wachtlijsten voor grote problemen.
- De sector worstelt met een enorm **personeelstekort**. Zowel een tekort aan vast personeel maar ook aan vrijwilligers brengt de werking van sommige diensten in het gedrang.
- Er is sprake van een naderend **tandartsen- en huisartsentekort**. Er zijn veel praktijken met een patiëntenstop.
- Er is maar een **beperkt aanbod geestelijke gezondheidszorg voor kinderen en jongeren**, dit voor zowel acute als chronische psychologische hulpverlening. Deze hulpvragen kunnen vaak niet opgevangen worden in de eigen regio waardoor er moet gekeken worden naar hulp uit andere regio's.

- Een blijvend knelpunt is de **mobiliteit** in en naar de zone. Eerstelijnszone Panacea omvat 5 gemeentes en 1 stad, allen van een landelijk karakter, wat de bereikbaarheid vaak bemoeilijkt. Mensen kunnen zich niet altijd even vlot verplaatsen en/of het aanbod van het openbaar vervoer is ontoereikend of te duur, waardoor de PZON niet gemakkelijk de weg vindt naar de nodige diensten.

3.4 Sterktes

- Zorg- en welzijnsprofessionals in de regio ervaren de vele **initiatieven** om het **samenwerken en netwerken** in de regio als heel positief. Zowel de netwerklunches die wij organiseren als de verschillende samenwerkingsverbanden die worden opgezet worden gezien als een meerwaarde.
- Er is een **gunstige evolutie** voelbaar op vlak van ondersteuning voor **jeugd- en jongerenwerking**.
- Er is een heel **ruim aanbod aan diensten** beschikbaar in de regio, zowel voor jeugd als volwassenen. Het zal er de komende jaren vooral op aankomen om dit aanbod kenbaar te maken bij zorg- en welzijnswerkers en om elkaars werking nog beter te leren kennen. Blijven inzetten op samenwerken en netwerken.

Uit deze omgevingsanalyse hebben we dus heel wat inzichten verworven. Deze inzichten geven een aanzet tot het opmaken van de strategische en operationele doelstellingen van het beleidsplan 2024-2026.

4 Missie, visie en waarden

In aanloop naar het nieuwe beleidsplan heeft het Bestuursorgaan de missie en visie opnieuw scherp gesteld. Vooreerst werd verkennend werk verricht wat een goede missie en visie inhouden. Vervolgens werd de oorspronkelijke missie en visie hieraan afgetoetst.

Men was het er al snel over eens dat de originele missie en visie te omslachtig waren en beknopter moesten geformuleerd worden. Hierop deed het Bestuursorgaan een brainstorm: waaraan hechten we belang? Wat vinden we belangrijk? Hoe willen we onze doelen realiseren? Wat is ons doel nu eigenlijk als Eerstelijnszone?

Tenslotte werd deze input geconcretiseerd in een nieuwe missie en visie. Deze worden het kompas om beleidskeuzes te maken en prioriteiten te leggen.

4.1 Missie

De missie geeft weer wat we als het grotere doel van onze organisatie zien:

'Samen op de eerste lijn, vanuit zorg voor de burger'

4.2 Visie

De visie omschrijft hoe we de toekomst zien en hoe onze missie wordt gehaald, ze functioneert als een ethisch kompas:

'Samenwerking tussen professionals bevorderen met als doel te komen tot geïntegreerde zorg voor de burger'

Zorgraad ELZ Panacea bevordert de samenwerking tussen professionals met als doel bij te dragen aan een kwaliteitsvolle en geïntegreerde zorg en ondersteuning in de regio. We beogen de gezondheid en het welzijn van de burger te verbeteren en de zorg voor en de samenwerking met de persoon met een zorg- en ondersteuningsnood te optimaliseren.

4.3 Centrale waarden en principes binnen zorgraad ELZ Panacea

Zorgraad ELZ Panacea draagt 5 kernwaarden hoog in het vaandel. Het betreft waarden die destijds bij de opstart naar voren zijn geschoven als prioritair en die op vandaag door het bestuursorgaan nog steeds bevestigd worden:

Authenticiteit

Staat voor 'echt' zijn en oog hebben voor de eigenheid van een persoon met een zorgvraag, een hulpverlener of organisatie. Zowel in de hulpverlenersrelatie als in de onderlinge samenwerkingsverbanden is het van belang dat elke persoon of elke organisatie authentiek kan blijven.

Deskundigheid

We werken met de nodige kennis, ervaring en vaardigheden die nodig zijn om de vooropgestelde doelstellingen te bereiken. Deskundige zorg- en welzijnswerkers kunnen de onderliggende problemen in de eerstelijnszone capteren en op gepaste wijze trachten een antwoord te formuleren. Deskundige zorg- en welzijnswerkers geven vertrouwen aan de persoon met een zorgvraag.

Respect

We werken met respect voor elke partner. Iedere partner heeft sterktes waar anderen kracht kunnen uit putten, maar ook gebreken waar we zorgzaam dienen mee om te springen. Enkel in deze goede respectvolle verstandhouding kan de zorggraad duurzame verbintenissen en partnerschappen uitbouwen.

Samenwerking

Samenwerken is een middel om tot een betere kwaliteit van dienstverlening te komen. Om tot een goede samenwerking te komen is het realistisch om naast datgene wat men gemeenschappelijk heeft ook elkaars verschillen en de eigen belangen te erkennen.

Kwaliteit

Kwaliteit is een relatief begrip dat vaak gerelateerd is aan het oordeel van de gebruiker of in dit geval de persoon met een zorgvraag. Kwaliteit van zorg zijn de inspanningen die men levert om tot een kwalitatief goede dienstverlening te komen. Het gaat over het aspect van het totale management dat het kwaliteitsbeleid bepaalt en tot uitvoer brengt. Kwaliteitszorg heeft betrekking op alle beslissingen, activiteiten en middelen die gericht zijn op het vaststellen, bereiken en behouden van het gewenst kwaliteitsniveau.

Doorheen de verdere werking van zorggraad ELZ Panacea zullen deze waarden steeds afgetoetst worden.

5 Strategische en operationele doelen m.b.t. werking en governance vzw

SD 1 – Zorgraad ELZ Panacea is een open organisatie waarbij partners zich betrokken voelen.

De zorgraad wordt een open netwerk waarin alle lokale zorgactoren (gezondheidswerkers, welzijnsorganisaties, lokale besturen en PZON) kunnen vertegenwoordigd zijn via het lidmaatschap van de vzw.

Alle relevante actoren voelen zich betrokken bij de werking van de zorgraad, worden gemotiveerd tot samenwerking en gestimuleerd om een actieve rol op te nemen. De zorgraad werkt daardoor niet op een eiland maar is een aantrekkingspool voor alle partners die iets willen realiseren in de eerstelijnszorg.

<p>OD 1.1</p>	<p>Zorgraad ELZ Panacea betreft actief alle actoren die omwille van hun activiteit of hoedanigheid tot 1 van de 4 clusters behoren: lokale besturen, welzijn, gezondheidszorg en PZON/mantelzorger/burger.</p>
<p>Context</p>	<p>Momenteel wordt er op een relatief enge manier gekeken naar lidmaatschap. Het lidmaatschap valt samen met 'zitting hebben in het Bestuursorgaan' (dat vaak ter verwarring als 'de zorgraad' benoemd wordt). Dit bestuursorgaan wordt met enkele leden uitgebreid voor de vorming van de AV.</p> <p>Als men de zorgraad echt wil positioneren als een organisatie die het brede lokale veld op het vlak van welzijn en zorg dient te faciliteren moet een meer open model de norm worden.</p> <p>De cluster welzijn dient daarenboven te worden uitgebreid met de voorzieningen gefinancierd vanuit VAPH en het agentschap Opgroeien, in de eerste plaats deze met een lokaal bereik en werking.</p>
<p>Acties</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We zetten in op een uitbreiding van de Algemene Vergadering. We engageren verschillende partnerorganisaties om lid te worden van onze Algemene Vergadering en bouwen dit stelselmatig uit. • We bekijken welke vormen van lidmaatschap van de vzw mogelijk zijn om een evenwicht te zoeken tussen enerzijds een

	<p>open maar anderzijds ook een bestuurbaar model. We concretiseren lidmaatschap en samenwerking.</p> <ul style="list-style-type: none"> • We betrekken de lokale actoren uit VAPH en opgroeien door eerst een analyse te maken van deze sector, vervolgens kennis te maken met betreffende organisaties en tenslotte af te stemmen hoe zij verder betrokken zullen worden.
Impact	<ul style="list-style-type: none"> • Zorgraad ELZ Panacea heeft een ruimere AV met een evenredige en diverse vertegenwoordiging vanuit het werkveld. Door deze meer open benadering zal de zorgraad in staat zijn om – vanuit een onderlinge dialoog – oplossingen te creëren voor specifieke situaties of kenmerken eigen aan de regio. • Lokale partners vanuit VAPH en Opgroeien zijn lid van de vzw, voelen zich betrokken en krijgen de kans om mee in gesprek te gaan en het beleid te voeden.

OD 1.2	Zorgraad ELZ Panacea creëert kansen en plaatsen waar het brede lokale netwerk van betrokken actoren inhoudelijk met elkaar in gesprek kan gaan en kan wegen op het beleid van zorgraad ELZ Panacea. (ook te linken aan SD 4)
Context	<p>Zorgraad ELZ Panacea is een organisatienetwerk, brengt mensen in contact en genereert daardoor de nodige dynamiek. Alle relevante actoren voelen zich betrokken bij de werking van de zorgraad, worden gemotiveerd tot samenwerking en gestimuleerd om een actieve rol op te nemen. De zorgraad werkt daardoor niet op een eiland maar is een aantrekkingspool voor alle partners die iets willen realiseren in de eerstelijnszorg.</p> <p>Uit het hervormingstraject van de zorgraden komt ook een sterk pleidooi naar voren om de beleidsprocessen van lokale besturen en zorgraden veel meer op elkaar af te stemmen. Ook is een belangrijke opdracht van de zorgraden het ondersteunen van het Lokaal Sociaal Beleid.</p>
Acties	<ul style="list-style-type: none"> ▪ We vormen thematische werkgroepen waar – afhankelijk van het thema – ook niet-leden kunnen aan deelnemen en actief zijn. ▪ We leggen nieuwe contacten met organisaties die voordien nog niet nauw betrokken waren bij onze werking. We hebben hierbij aandacht voor Opgroeien, VAPH sector, palliatief netwerk Levenseinde, e.a.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ We organiseren voor diverse partners interessante infoavonden en netwerkmomenten (vb. fora, netwerkmomenten), waar we aan betrokken actoren kansen bieden om met elkaar in gesprek kunnen gaan ▪ We bevragen op regelmatige basis het brede werkvelden (incl. het burgerplatform) en betrekken hen bij het ontwikkelen van het beleid van zorgraad ELZ Panacea. ▪ We ontwikkelen een signalenbeleid ▪ Lokaal sociaal beleid wordt afgestemd op niveau van de 6 gemeenten van Eerstelijnszone Panacea. We plannen hiertoe een kennismakingsronde met de 6 lokale besturen in de regio om vanuit een proactieve attitude de dialoog te openen. We brengen daarbij in kaart welke thema's elk bestuur als prioritair naar voren schuift en gaan op zoek naar gemene delers. We lichten onze omgevingsanalyse toe aan de lokale besturen. Tenslotte richten we met de vertegenwoordigers lokaal bestuur uit het Bestuursorgaan een structureel overleg in om de neuzen in dezelfde richting te krijgen, best practices te delen en indien nodig de krachten te bundelen.
Impact	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Alle relevante actoren voelen zich actief betrokken in de werking en zijn gemotiveerd tot samenwerking. Ze voelen zich betrokken bij de werking van de zorgraad en nemen een actieve rol op. ▪ De eerste lijn werkt kwaliteitsvol intersectoraal en trans-disciplinair samen: over grenzen van beroepsgroepen heen, over zorg en welzijn heen, over professionele en niet-professionele actoren heen. ▪ Lokale besturen stemmen af met elkaar en met de zorgraad wanneer het over zorg en welzijn gaat. De input vanuit de zorgraad wordt door de lokale besturen meegenomen in het opstellen van het eigen lokaal sociaal beleidsplan.

SD 2 – Zorgraad ELZ Panacea is een efficiënt en goed bestuurde vzw

De zorgraad is een dynamische en goed bestuurde organisatie. Er zijn verschillende uitdagingen om de vzw performant te doen functioneren op vlak van HR, bestuur en governance. Gezien de complexiteit en de steeds evoluerende sector waarbinnen de zorgraad zich bevindt zijn dit uitdagingen waar steeds verder op ingespeeld zal moeten worden.

OD 2.1	Zorgraad ELZ Panacea implementeert de resultaten van de hervorming 'slagkrachtige zorgraden' op een gedragen manier in haar werking.
Context	Met het oog op de toekomst nemen we de huidige werking en structuur van de organisatie onder loep.
Acties	<ul style="list-style-type: none"> ▪ We richten een Veranderteam 2.0 op dat de actuele ontwikkelingen opvolgt en vertaalt naar de eigen context. ▪ Dit Veranderteam 2.0 maakt een plan van aanpak voor de optimalisatie van de werking en samenstelling van het bestuursorgaan dat pluralistisch en divers wordt samengesteld in 4 gelijkwaardige clusters. ▪ Er wordt een dagelijks bestuur geïnstalleerd dat slagvaardig optreedt. ▪ Het Veranderteam 2.0 stelt functieprofielen en verwachtingen op voor deelname aan: <ul style="list-style-type: none"> ○ de Algemene Vergadering, ○ het Bestuursorgaan ○ het Dagelijks bestuur
Impact	Het nieuwe Bestuursorgaan, als resultaat van bovenstaande denkoefening, wordt geïnstalleerd vanaf 2026. De governance binnen de organisatie is duidelijk en transparant en wordt gedragen door het bestuursorgaan en team.

OD 2.2	Zorgraad ELZ Panacea zet in op het integreren van de principes van good governance in de organisatie.
Context	We werken een code goed bestuur uit voor de stafleden, leden van het Bestuursorgaan en leden van de Algemene Vergadering. We volgen hierbij de "aanbevelingen goed bestuur in welzijns- en zorgorganisaties – social profit "
Acties	Veranderteam 2.0 buigt zich samen met de staf over <ul style="list-style-type: none"> ▪ De opmaak van een code goed bestuur ▪ Het opmaken van een delegatiematrix ▪ Het voorzien van structurele evaluatie van het bestuur ▪ Het finaliseren van het intern reglement ▪ Het herwerken van de statuten
Impact	Onderstaande documenten zijn beschikbaar: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Intern reglement ▪ Profielbeschrijvingen ▪ Delegatiematrix ▪ Herwerkte statuten

6 Strategische en operationele doelstellingen m.b.t. inhoudelijke projecten.

Sommige inhoudelijke doelstellingen vinden hun weg naar het beleidsplan vanuit de decretale opdrachten van de zorggraden. Om deze echter aan te vullen met de nodige 'couleur locale' gebruiken we verder onze omgevingsanalyse als uitgangspunt, aangevuld met input vanuit verschillende zorgraadpartners.

Om de belangrijkste prioriteiten naar voren te schuiven hebben we verschillende mogelijkheden tot het genereren van input georganiseerd:

- Dit werd geagendeerd op een overleg van het Bestuursorgaan;
- Zorgraad ELZ Panacea startte in het voorjaar van 2023 een burgerplatform op. Met dit platform willen we rechtstreeks signalen opvangen en projecten aftoetsen bij de burger.
- In kader van de kwalitatieve analyse werd met betrokken partners een SWOT-analyse gemaakt op de netwerklunch van 13.09.2022.
- Vervolgens organiseerden we op 08.06.2023 een veranderforum om met een nieuwe groep eerstelijnszorgprofessionals met deze inhoud verder aan te slag te gaan.

Uit bovenstaande momenten leren we het volgende:

- Alle actoren hechten nog steeds enorm veel belang aan het versterken van **samenwerking** en aan het hebben van een duidelijk overzicht van waarvoor men bij wie terecht kan.
- Ook **mantelzorgers** mogen als belangrijk partner in zorg niet over het hoofd gezien worden.
- Er is een grote bezorgdheid omtrent het stijgend aantal mensen dat in **(kans)armoede** leeft, men wijst hierbij ook op het belang van vroegdetectie.
- Hetzelfde geldt voor **alleenwonende of kwetsbare ouderen**, waarbij de bezorgdheid vooral uitgaat naar de vereenzaming. Sociale cohesie bevorderen wordt daarin als zeer belangrijk ervaren.
- Men pleit voor een **goed afgestemde en toegankelijke zorg** waarbij er ook oog is voor maximale rechtenverkenning maar graag ook proactieve toekenning van deze rechten.
- Men geeft aan dat er een zeer grote nood is aan een toegankelijk en overzichtelijk aanbod **Geestelijke Gezondheidszorg** (en dan vooral laagdrempelige toegang tot psychologen).
- Een gedeelde bezorgdheid gaat ook uit naar het **welzijn van kinderen en jongeren**. Daarbij wijst men op grote noden inzake kinderopvang, dagbesteding, laagdrempelige ontmoetingsplaatsen. Bovendien is er nood aan meer samenwerking en verbinding tussen zorg en onderwijs.
- Tenslotte is iedereen het eens over het belang om in te zetten op een **preventieve aanpak** ter bevordering van de gezondheid en het welzijn van de burgers.

SD 3 Zorgraad ELZ Panacea draagt bij tot het verbeteren van gezondheid en welzijn van zijn burgers.

Zorgraad ELZ Panacea zet zich in voor de gezondheid en het welzijn van elke burger met bijzondere aandacht voor de meest kwetsbaren. Dit doet ze door het stimuleren van samenwerking tussen burgers, mantelzorgers, zorg- en welzijnswerkers en lokale besturen. Vanuit deze verbindende rol verstrekken we informatie en geven we advies over ontwikkelingen in zorg en welzijn. Alsook versterken we acties in de regio die het welzijn van de burger bevorderen en de toegankelijkheid van zorg verhogen.

<p>OD 3.1</p>	<p>Zorgraad ELZ Panacea wil de gezondheid van de burger bevorderen en de gezondheidsvaardigheden van de professionals versterken.</p>
<p>Context</p>	<p>3 op 10 Belgen van 15 jaar of ouder (33%) heeft lage gezondheidsvaardigheden. Eén van de uitdagingen voor Zorgraad ELZ Panacea is het versterken van gezondheidsvaardigheden van alle burgers. Het is dus ook de prioriteit om alle zorg- en hulpverleners te sensibiliseren en te ondersteunen bij het versterken van de gezondheidsvaardigheden van hun patiënten of cliënten. Zo kunnen we de gezondheidsvaardigheden van onze burgers versterken en de sociale ongelijkheid verminderen.</p>
<p>Acties</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ We streven naar een betere mondgezondheid bij de burger in Eerstelijnszone Panacea en ondersteunen hiertoe een regionaal Project mondgezondheid i.s.m. Logo en de lokale besturen in de regio. ▪ We nemen het trekkerschap op in kader van het project Bewegen op Verwijzing. ▪ We werken nauw samen met Logo, nemen deel aan het Netwerk Gezondheids promotie in de regio, verspreiden de campagnes die worden aangeboden en werken actief mee aan gemeenschappelijke acties rond de 10-daagse van de Geestelijke gezondheid. ▪ Vanuit de kruisbestuiving tussen zorg, welzijn en onderwijs nemen we ook deel aan het pas opgerichte project De Zorgvernieuwers van Artevelde Hogeschool.

Impact	Burgers binnen de Eerstelijnszone weten wat gezondheid betekent en hoe hier actief op in te zetten. Zorg- en hulpverleners versterken de gezondheidsvaardigheden van hun patiënten of cliënten.
--------	---

OD 3.2	Zorgraad ELZ Panacea zorgt voor afstemming van het aanbod van kwaliteitsvolle zorg en ondersteuning op de zorg- en ondersteuningsvragen in de regio. (ook te linken met SD5)
Context	Als zorgraad willen we actiever op zoek gaan naar hiaten binnen onze regio of naar processen die niet optimaal verlopen voor de PZON. Indien we hiaten opmerken bekijken we hoe hieraan tegemoet gekomen kan worden. Populatiemanagement en omgevingsanalyse kunnen instrumenten zijn om via de inhoudelijke werking van de zorgraden de organisatie en het aanbod van kwaliteitsvolle zorg en ondersteuning binnen de eerstelijnszone af te stemmen op de zorg- en ondersteuningsvragen binnen de eerstelijnszone, en hierbij binnen de organisatie prioriteiten te bepalen.
Acties	<ul style="list-style-type: none"> ▪ We werken een signalenbeleid uit. (ook te linken met OD 1.2) ▪ Op een Forum of een netwerklunch maken we een SWOT-analyse met alle betrokken actoren. ▪ We brengen het brede netwerk in kaart in kaart door het screenen van de sociale kaart en achterliggende netwerk. ▪ We zoeken manieren om de stem van de burger te horen. (burgerplatform, verenigingen, enquêtes,...)
Impact	We kennen het aanbod in de regio en zien waar de hiaten zich bevinden. We ondernemen gerichte acties of projecten op basis van deze hiaten.

OD 3.3	Zorgraad ELZ Panacea heeft aandacht voor mentaal welzijn en ijvert voor een toegankelijk aanbod in GGZ.
Context	Zowel vanuit onze omgevingsanalyse, als tijdens onze contacten in het werkveld en met het Forum is gebleken dat er een zeer grote nood is aan een toegankelijk en overzichtelijk aanbod Geestelijke Gezondheidszorg (en dan vooral laagdrempelige toegang tot psychologen).

Acties	<ul style="list-style-type: none"> ▪ We werken mee aan de uitrol van een Zorgpad Suicide voor kinderen en jongeren, waarbij we de link leggen tussen de verschillende betrokken actoren uit zorg en welzijn. We zorgen ervoor dat het Zorgpad bekend geraakt bij alle partners en helpen de zorgverleners elkaar werking beter te leren kennen. ▪ We zetten in op Toegankelijke psychologische zorg door het ondersteunen van de uitrol van de RIZIV Conventie psychologische zorg in de eerste lijn. ▪ Samen met de collega's van ELZ Vlaamse Ardennen zetten we een werkgroep Geestelijke Gezondheidszorg op. Hiermee willen we alle partners (over de verschillende functies heen) samenbrengen met als doel signalen tijdig te capteren, informatie te delen en samenwerkingen te faciliteren. ▪ We sensibiliseren ook rond een preventieve aanpak betreffende mentaal welbevinden door bijvoorbeeld actief betrokken te zijn bij de 10-daagse GGZ maar ook na te denken over specifieke acties rond het verhogen van de veerkracht en aandacht voor zelfzorg bij zorgprofessionals. ▪ We volgen en ondersteunen de verdere ontwikkeling van kruispunten, al dan niet GGZ-specifiek.
Impact	<p>Het aanbod GGZ in de regio is gekend, knelpunten worden duidelijk. De drempel naar psychologische hulp is lager en er is voldoende aandacht voor mentaal welbevinden, ook preventief.</p>

OD 3.4	Zorgraad ELZ Panacea moedigt eerstelijnsactoren aan om doelgerichte en geïntegreerde zorg en ondersteuning in de praktijk te brengen.
Context	<p>Doelgerichte zorg betekent de shift maken vanuit vraag- en aanbod gestuurde zorg naar zorg die vertrekt van de persoon met een zorgnood en wat die graag wil bereiken. Het gaat om een positieve benadering van gezondheid, uitgaande van de eigen mogelijkheden én het versterken van deze mogelijkheden. Dit vraagt een verandering van cultuur bij de hulpverleners en organisaties, andere manieren van samenwerken, ook tussen zorg- en welzijnswerkers én het ontwikkelen van een gemeenschappelijke taal.</p> <p>Geïntegreerde zorg is een benadering voor personen met een zorg- en ondersteuningsnood die baat hebben bij de hulp van verschillende zorg- en hulpverleners. De persoon staat centraal en heeft de mogelijkheid om de controle zelf in handen te nemen. Een multidisciplinair netwerk ondersteunt hem daarbij.</p>

Acties	<ul style="list-style-type: none"> ▪ We informer en sensibiliseren actoren in de eerste lijn om de zorg op een doelgerichte manier te organiseren. "Hoe doe je dat, de zorg organiseren rond de levensdoelen van de persoon met een zorg- en ondersteuningsnood?" ▪ We starten een project Doelgerichte Zorg met als doel eerstelijnsactoren te informeren en verbinden rond het thema Doelgerichte Zorg, een patiëntgerichte werkwijze geïmplementeerd in de eerste lijn. We willen daarmee een zaadje planten betreffende een patiëntgerichte aanpak, om zo een structurele verandering te creëren op lange termijn. ▪ Volgend op de kennismaking en evenementen die we organiseerde werken we mee aan de integratie van Palliatieve zorg in de eerste lijn, als voorbeeld van doelgerichte en geïntegreerde zorg. ▪ We werken meer aan de verdere uitwerking en implementatie van digitale tools ter ondersteuning van de multidisciplinaire samenwerking (ook te kaderen binnen SD4) <ul style="list-style-type: none"> ○ We ontwikkelen een subpagina Sociale Kaart voor onze eigen eerstelijnszone ○ We promoten het bestaan van de sociale kaart en stimuleren zorgverleners zich kenbaar te maken, voorzien hier indien nodig vorming en toelichting bij. ○ We volgen de evoluties omtrent het nieuwe digitaal ondersteuningsplan Alivia dat in opmaak is. ○ Eens het Digitaal Ondersteuningsplan verder wordt uitgerold nemen we hier een actieve rol in op.
Impact	<p>Er is meer dialoog tussen burgers, mantelzorger en hulpverleners. Zorg wordt georganiseerd rond de levensdoelen van de persoon met een zorg- en ondersteuningsnood.</p> <p>Gegevensdeling en integratie van gegevens helpt actoren om samen te werken met doelgerichte zorg als finaliteit.</p>

SD 4 Zorgraad ELZ staat voor samenwerking

Zorgraad ELZ Panacea ondersteunt actoren uit de eerste lijn om samen te werken, met bijzondere aandacht voor de PZON. Er wordt al lang gewezen op het belang van ontkokering en ontschotting in de zorg: samenwerken over zorg en welzijn heen, over beroepsgroepen heen, zelfs over professionele en niet-professionele actoren heen. Vanuit een 'health in all policies-visie' is er kruisbestuiving tussen zorg en welzijn en onderwijs, werk, vrije tijd, ... Daarom is het van belang om in te zetten op ondersteuning en innovatie bij samenwerking op het terrein (o.a. via organisatienetwerken).

<p>OD 4.1</p>	<p>Zorgraad ELZ Panacea ondersteunt de verduurzaming van het Geïntegreerd Breed Onthaal (GBO) in de regio.</p>
<p>Context</p>	<p>In Eerstelijnszone Panacea loopt reeds sinds 2021 een GBO-project dat zich focust op jonge gezinnen in armoede. Eind 2024 loopt dit project af en dient te worden bekeken hoe men van een projectmatige werking naar een structurele verankering kan evolueren.</p>
<p>Acties</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ We ondersteunen de communicatie vanuit en over het GBO via onze diverse kanalen. (nieuwsbrief, website) ▪ We staan in nauw overleg met de GBO-coördinator. ▪ We nemen deel aan de Stuurgroep GBO om ook de stem van de andere zorgprofessionals binnen te brengen in dit project.
<p>Impact</p>	<p>De medewerkers van de OCMW's, de DMW's en het CAW kennen elkaars werking en procedures en werken vlot samen. Andere actoren uit zorg en welzijn kunnen vlot en efficiënt toeleiden naar deze GBO-partners. De cliënt merkt het verschil, zijn dossier wordt vollediger bekeken, zijn rechten maximaal verkend en hij ondervindt geen drempels meer om bij deze 3 partners langs te gaan.</p>

OD 4.2	Zorggraad ELZ Panacea versterkt de kennis en vaardigheden van de professionals in de regio door te informeren en sensibiliseren
Context	Omdat een goede samenwerking vertrekt vanuit correcte informatie zetten we sterk in op het informeren en sensibiliseren van de eerstelijnsactoren uit de regio.
Acties	<ul style="list-style-type: none"> • We organiseren ad hoc thematische vormingen en inspiratiesessies om kennis en vaardigheden van de professionals in de regio te versterken (bv rond armoede, palliatieve zorg, cultuursensitief werken,...) • We sturen een nieuwsbrief uit met relevante info en nieuws uit de regio.
Impact	We willen de betrokkenheid verhogen. Deskundige hulpverleners werken goed samen binnen een stevig netwerk.

SD 5 Zorgraad ELZ Panacea stelt de burger en zijn noden centraal

Zorgraad ELZ Panacea houdt binnen zijn volledige werking en samenwerking steeds dit perspectief voor ogen, kent daarom ook de noden van de burgers en onderneemt daaruit volgend gerichte acties.

OD 5.1	Zorgraad ELZ Panacea brengt de noden van de burger in kaart door middel van een populatiegerichte aanpak.
Context	Om adequaat in te spelen op gezondheidsnoden van burgers in de regio is het belangrijk om een populatie-georiënteerde aanpak te hanteren. Er is een goede basis maar is nog heel wat werk om te evolueren richting data-gedreven werken: Hoe pak je dit nu aan? Welke bronnen zijn ter beschikking of kunnen in de toekomst aangeboord worden? Hoe gaan we deze interpreteren?
Acties	<ul style="list-style-type: none"> ▪ We implementeren de dataset die door de overheid en VIVEL zullen geselecteerd worden. ▪ We maken een nieuwe omgevingsanalyse en zoeken hierover afstemming met partners in de regio die eenzelfde opdracht hebben.
Impact	<p>We kennen onze populatie, en maken een kwalitatieve en kwantitatieve omgevingsanalyse op die gebruik maakt van de omgevingsanalyses van o.a. de lokale besturen.</p> <p>Vanuit deze basis zorgen we voor een verdieping van de zorg- en welzijns-gerelateerde thema's. Zorggraden kunnen specifieke interventies ontwikkelen voor specifieke noden met betrekking tot preventie en curatie. Ze kunnen die interventies ook evalueren en bijsturen.</p> <p>Er is specifieke aandacht voor de meest kwetsbare groepen. We hebben een goed zicht op wie de kwetsbare groepen zijn, en kunnen deze groepen bedienen met een effectief aanbod. We kunnen snel ageren bij crisissen.</p>

OD 5.2	Zorgraad ELZ Panacea verkent wat men binnen de werking concreet kan betekenen i.k.v. de specifieke noden binnen de eerstelijnszone.
Context	Er werd het voorbije jaar veel tijd en energie gestoken in zowel de kwalitatieve als kwantitatieve analyse van onze regio. Ook uit het gesprek met betrokken actoren kwamen heel wat pijnpunten naar voor, waar ook een prioritering werd aan toegevoegd. We willen graag verder aan de slag met deze zaken en gerichte acties ondernemen om zo ook lokaal als zorgraad ons nut te gaan bewijzen.
Acties	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zorgraad ELZ Panacea denkt na over en werkt mee aan gerichte acties rond: kwetsbare ouderen; (kans)armoede en Mentaal welzijn van kinderen en jongeren
Impact	De acties die vanuit de zorgraad worden ondernomen zijn regio specifiek, hebben hierdoor een groot draagvlak en veel impact.

OD 5.3	Zorgraad ELZ Panacea zet in op het versterken van de sociale cohesie.
Context	<p>De Vlaamse Regering besliste om samen met de lokale besturen te investeren in zorgzame buurten. Dit voornemen kadert ook binnen het relanceplan Vlaamse veerkracht waarmee de Vlaamse Regering het mentaal welbevinden en de sociale cohesie in de samenleving wil versterken.</p> <p>Eerstelijnszone Panacea wordt uitgedaagd door verschillende factoren op dit vlak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Een verouderde populatie ▪ Dienstverlening trekt weg uit de dorpskernen en concentreert zich in de stadscentra ▪ Een geografisch zeer groot en uitgestrekt werkingsgebied ▪ De sociale cohesie komt onder druk te staan in onze maatschappij, dit zorgt voor vereenzaming bij alle leeftijden. ▪ Uit onze omgevingsanalyse is bovendien gebleken dat er een groot aantal alleenstaande ouderen in onze regio woont. Het Forum vult daarbij aan dat eenzaamheid daaraan gelinkt een belangrijk thema is.

Acties	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zorgraad ELZ Panacea wil de verschillende bestaande initiatieven die inzetten op buurtgerichte zorg in kaart brengen alsook nieuwe initiatieven ondersteunen door hen in contact te brengen met bestaande initiatieven. ▪ We denken na over gerichte acties om de eenzaamheid bij alleenwonende ouderen tegen te gaan en werkt hierrond samen met het netwerk van betrokken actoren.
Impact	In het utopische scenario willen we de eenzaamheid drastisch zien dalen en de sociale cohesie steeds grote zien worden. We hopen hierin met onze acties alvast een belangrijke sprong in te nemen.

OD 5.4.	Zorgraad ELZ Panacea heeft oog voor het (h)erkennen van de mantelzorgers in de regio.
Context	De Vlaamse Regering heeft het nieuwe Vlaams mantelzorgplan definitief goedgekeurd. Door 1 miljoen euro te investeren, beklemtonen ze het belang van mantelzorg, met erkenning van de meerwaarde van mantelzorg voor het zorg- en welzijnslandschap en de samenleving. Het mantelzorgplan stelt het erkennen, herkennen en ondersteunen van mantelzorgers centraal. In nauwe samenwerking met een ruime groep van stakeholders, niet-erkende verenigingen en beleidsdomeinen zoals werk, onderwijs en jeugd willen we de zichtbaarheid van mantelzorg op de werkvloer, op school en in de samenleving vergroten.
Acties	<ul style="list-style-type: none"> ▪ We komen in samenwerking met de Lokale Dienstencentra in de regio naar voor met een lokale mantelzorgkalender. ▪ Mantelzorgers zijn de stille helden van onze zorg. Ze schenken vooral aandacht aan de noden van de degene voor wie ze zorgen en zien dat als vanzelfsprekend, maar ook hun draagkracht kent zijn grenzen. We sensibiliseren rond de bespreekbaarheid van psychische noden bij mantelzorgers en voorzien in een overzicht van laagdrempelige vormen van psychosociale ondersteuning.
Impact	Mantelzorgers zijn zichtbaar: er is een duidelijk zicht op wie de mantelzorgers binnen de Eerstelijnszone Panacea zijn, waar ze zich bevinden en wat hun specifieke noden zijn. Mantelzorgers in de regio voelen zich gesteund.

7 Besluit

Dit beleidsplan is een rode draad voor onze zorgraad en is ondersteunend voor de vele beslissingen die de volgende jaren genomen moeten worden.

Het blijft echter steeds een leidraad, de zorgsector en het daaraan gekoppelde beleid is steeds in verandering, wat betekent dat er ook af en toe van het initiële plan kan en moet afgeweken worden. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de covid crisis die de basiswerking van de zorggraden de voorbije jaren grondig overhoop gooide.

We willen dus bovenal een wendbare organisatie blijven die kort op de bal kan spelen en 'en cours de route' de juiste prioriteiten kan blijven stellen.